WYNIA'S WEEK

Het perverse geweld van Hamas tegen vrouwen lijkt afgekeken van de nazi's

Door Arie Graafland - 7 december 2024
Geplaatst in Geschiedenis - Midden-Oosten

Na de verrassingsaanval van Hamas op 7 oktober 2023 bezochten verslaggevers van *The New York Times* locaties waar veelal jonge Israëlische vrouwen werden verkracht en gedood.

Ze vonden onder meer foto's van een vermoorde vrouw bij wie een lading spijkers in haar onderlichaam was geschoten. Twee vrouwelijke Israëlische militairen werden gedood door pistoolschoten in hun vagina.

Een Israëlische die was gevlucht van een muziekfestival en zich verscholen had, zag van dichtbij hoe een groep Hamas-leden een vrouw verkrachtten. Ze werd vastgehouden en voorover gebogen en iedere keer dat ze weerstand bood, kreeg ze een mes in haar rug.

Een andere vrouw werd verkracht door Hamas-leden terwijl met een stanleymes haar borsten werden afgesneden en naar andere leden van de groep werden gegooid.

Psychoanalytische verklaring

Hoe kunnen we deze gruwelen begrijpen, hebben we daar wel woorden voor? Laat taal het niet afweten bij deze monsterlijke slacht- en verkrachtpartij? Een beroemd boek uit de jaren zeventig kan ons wellicht helpen.

In 1977 en 1978 publiceerde de Duitse socioloog Klaus Theweleit (1942) zijn tweedelige studie

Het perverse geweld van Hamas tegen vrouwen lijkt afgekeken van de nazi's

Männerphantasien. Daarin probeerde hij een psychoanalytische verklaring te geven voor de aantrekkingskracht van het nationaal-socialisme. Theweleit was ervan overtuigd dat niet alleen sociaal-economische en politieke omstandigheden van belang waren, maar ook de man-vrouw verhoudingen en seksualiteit.

Zijn boek begint met de Duitse vrijkorpsen. Dat waren paramilitaire vrijwilligerseenheden die actief waren in de eerste jaren van de Weimarrepubliek. Direct na de door Duitsland verloren Eerste Wereldoorlog dus en het vernederende Verdrag van Versailles (1918), dat had gezorgd voor veel ressentiment. De officieren moesten terug naar het civiele leven, wat hen zwaar viel. Het voelde alsof hun mannelijkheid werd aangetast. De vrijkorpsen compenseerden dat.

Hoe keken deze paramilitaire vrijwilligers zonder leger naar vrouwen, naar hun eigen vrouw en naar hun moeder? Theweleit analyseerde stapels brieven die door de mannen naar huis werden geschreven. De moeders werden daarin vaak geprezen als hoogstaand en leken heiligen, maar de eigen echtgenotes waren minder belangrijk. De manier waarop 'deze officieren hun vrouw mee naar bed namen, liep door de slaapkamer van hun ouders', schrijft Theweleit beeldend.

Vrouwelijke Sovjetsoldaten

Er was hier volgens Theweleit geen fysiek geweld in het spel, maar wel zelfdwang: de seksualiteit van verloofdes of echtgenotes was bedreigend en werd met mentaal 'geweld' uitgeschakeld. Seksualiteit en erotiek vormden een bedreiging voor het militair georganiseerde en disciplinaire leven in het vrijkorps. De grootste liefdes van de leden dienden het leger en de Duitse keizer te zijn.

Naast moeders, verloofdes en echtgenotes bestond er, zo memoreert Theweleit, ook nog een andere categorie vrouwen: het '*Flintenweib*'. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was dat in de Duitse propaganda de benaming voor vrouwelijke Sovjetsoldaten. Het gevaar school bij deze vrouwen niet alleen in het geweer ('*Flinte*') dat ze droegen, maar ook in hun veronderstelde expliciete erotische en seksuele kracht. Deze zinnelijkheid was een regelrechte bedreiging voor het mannelijk ego en moest dus vernietigd worden. Heel Freudiaans ziet Theweleit het doden van *Flintenweiber* als een symbolische geslachtsdaad, waarbij primair het geslachtsdeel van de zelfbewuste, zinnelijke vrouw wordt uitgeschakeld.

Destructie van vrouwelijke seksualiteit

Is ook het seksueel geladen geweld van Hamas in psychoanalytische zin te begrijpen als destructie van het *Flintenweib*? Veel Israëlische vrouwen die door Hamas zijn vermoord voldoen aan die omschrijving. Of ze nu een uzi droegen of een baby, het waren voor de mannen van Hamas allemaal levenskrachtige, seksueel geladen 'objecten' die vernietigd moesten worden. In de euforie van het bloedbad konden ze hun mannelijkheid bewijzen.

Hun eigen vrouwen worden door Hamas beschermd door kledingstukken die het hoofd bedekken en vrouwelijke vormen onzichtbaar maken. Moeders worden vereerd als heiligen; door een aantal Hamas-

Het perverse geweld van Hamas tegen vrouwen lijkt afgekeken van de nazi's

leden werden ze – door middel van een *videocall* – zelfs deelgenoot gemaakt van de slachtingen.

Het Duitsland van Theweleit is lang geleden, maar de *Männerphantasien* die hij in kaart bracht zouden bij Hamas weleens een belangrijke rol kunnen spelen.

Arie Graafland *is emeritus hoogleraar aan de TU Delft. Hij schrijft regelmatig voor Wynia's Week, vooral over non-fictie boeken.*

Wynia's Week *verschijnt drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee,* ***ook in het nieuwe jaar 2025? Kijk HIER.*** *Hartelijk dank!*